

Studia Asiatica. Revue internationale d'études asiatiques (International Journal for Asian Studies), publicat de Centre d'Histoire des Religions, Faculté d'Histoire, Université de Bucarest, I (2000), 1-2, 284 p.

Publicație aflată la primele sale numere, *Studia Asiatica* apare în cadrul *Centrului de istorie a religiilor*, de la Facultatea de Istorie a Universității București, având aceeași inițiatori ca în cazul periodicului de istorie a religiilor *Archævs* (1996–1997). Acoperind un gol în peisajul cultural actual, succede și suplinește periodicul *Studia et Acta Orientalia*, apărut la București în 11 volume, între 1957 și 1981; de altfel, vechii redactori de acolo au fost menținuți și aici.

Chiar în studiul inițial, cu nuanță programatică, Eugen Ciurtin remarcă interesul acut pentru Asia, atât în România, cât și în celelalte țări marcate de „dezordinea glaciara a epocii comuniste“. Legătura între istoria românilor și aceea a Asiei este cunoscută, justificând din plin existența acestui nou periodic. Rolul său, mărturisit de la început de inițiatorii săi, este o ordonare a efortului specialiștilor. Astfel, s-a dorit abordarea culturii și civilizației asiatice în cadrul unui efort organizat, a unei

munci colective. Altfel, preocupări în acest domeniu au existat și există în spațiul cultural românesc: doar pentru ultimul deceniu există un număr impresionant de lucrări apărute, cu acest specific. În sfârșit, în anii '90, Andrei Pleșu a fondat *Institutul de studii orientale „Sergiu Al. George”*, bazat pe biblioteca indiană a lui Mircea Eliade, păstrată de discipolii săi din anii '40.

Periodicul debutează cu câteva demersuri bio-bibliografice. În acest sens remarcăm studiul lui Arion Roșu, *Anton et Liza Zigmund-Cerbu, orientalistes de talent en exil* (p. 11-23), ce oferă date privitoare la doi intelectuali români orientaliști, care au ales calea exilului în 1947. Specialist în buddhism și culturi indochineze, Anton Zigmund-Cerbu a predat la Universitatea Columbia din New York. Moartea sa timpurie, în 1964, la doar 41 de ani, a făcut ca majoritatea operei să-i rămână în manuscris. Soția, Liza, s-a specializat în patrologia Orientului Apropiat.

Următorul articol, semnat de Anne Vergati, *Histoire des études indiennes: Sylvain Lévy et l'idée de l'humanisme* (p. 25-35), îl are ca subiect pe eminentul indianist de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul celui următor, fiind puse în evidență dimensiunile multiple ale savantului – filolog, istoric, umanist. Un raport asupra celui de-al nouălea seminar al *Asociației Internaționale pentru Studii Tibetane*, semnat de Henk Blezer (p. 37-42), semnaleză ultimele preocupări în domeniu, fiind urmat de un scurt articol *in memoriam*, dedicat lui Ion Matei, reputat specialist în lingvistica orientală, decedat relativ recent, în 1996 (p. 43-46), semnat de Viorel Panaite.

Practic, primul studiu propriu-zis, este cel al lui Virgil Ciocâltan, *Les alains et la fondation des états roumains* (p. 47-76). După o scurtă încadrare istorică este propusă o reevaluare a surselor lingvistice, toponimice, cronistice, în special onomastice, cu rezultate și concluzii surprinzătoare. Personajul real, pan laço din primele documente moldovene, este echivalat cu legendarul *Efco* din compilația lui Simion Dascălul, autorul presupunând o cooperare moldo-alană în a doua jumătate a secolului al XIV-lea. Se argumentează, de asemenea, mai vechea ipoteză a cooperării între Basarab I și puterea mongolă (toponimele *Valea Iașului* și *Eșciiori*, aflate în proximitatea Curtii de Argeș).

În cadrul unei cercetări preponderent lingvistice, semnată de Éric Pirart, *Le Mihr Yašt est-il le Mihr Yašt ?* (p. 77-113), este dezbătută problema acelei părți din Avesta sassanidă consacrată onorării divinităților panteonului mazdean (*Yašt*), în particular lui Mithra (*Mihr Yašt*). Autorul izolează trei variante primare, distincte ale acesteia: una juridică, una liturgică, una etiologică.

Rolul Turkestanului Oriental în edificarea „Drumului Mătăsii” este evidențiat la Vladimir Liščák, *Eastern*

Turkestan and its role in the early contacts along the Silk Road (p. 115-131). Săpăturile arheologice din teritoriul respectiv, întreprinse de la sfârșitul secolului al XIX-lea, dar în special în ultimele decenii ale secolului XX, au pus în evidență rolul semnificativ, de interferență culturală, jucat de această zonă. Schimburile culturale și spirituale au marcat decisiv întreaga istorie culturală a popoarelor eurasiatice – o mare parte a acestor contacte între Est și Vest având loc în Turkestanul Oriental.

Legea civilă din China face obiectul cercetării lui Ignazio Dandolo, *Genesis, evolution and prospective of the Civil Law in China* (p. 133-148). Au fost analizate comparativ diversele Coduri imperiale, de la *Fa-Ching* (aprox. 400 î. Hr), până la Codul Civil al Republicii China și cel al Republicii Populare (1986). Numeroasele părți comune servesc autorului în demonstrarea rezistenței legislatorilor chinezi actuali în fața sistemului legislativ modern.

Periplul balcanic al unui călător modern, la începutul secolului al XIX-lea, este refăcut de Bernard Le Calloc'h, *Alexandre Csoma de Körös dans son voyage en Asie de la Transylvanie au Ladakh, d'après les descriptions des voyageurs contemporains (I-IX)* (p. 149-176). În drumul său spre Asia, în căutarea patriei ancestrale a maghiarilor, Csoma de Körös a străbătut Muntenia, Bulgaria și Grecia în ajunul revoluției de la 1821, periplul său constituindu-se astfel într-un prețios document istoric. Dar reconstituirea traseului s-a făcut și cu ajutorul numeroaselor mărturii ale altor călători din epocă.

Demersul lui Eugen Ciurtin, *L'Asie dans l'œuvre du roumain Nicolas 'Milescu' le Spataire (1636-1708) et son contexte européen – IIe partie* (p. 177-208) este o continuare a unui studiu anterior, referitor la etnologia siberiană în opera aventurosului boier moldovean din secolul al XVII-lea. A fost pusă în evidență relația între literatura europeană de interes asiatic și scrierile spătarului, de asemenea, ecoul misiunii acestuia între învățații vremii, în special la Leibniz.

Bibliografia operei lui Stig Wikander, titularul catedrei de sanscrită la Universitatea din Uppsala între 1953 și 1974, este reconstituită de Mihaela Timuș (p. 209-234), fiind de notat, între altele, corespondența savantului cu Mircea Eliade, întinsă pe parcursul a trei decenii (1948-1977).

Salutând apariția acestui nou periodic, trebuie să remarcăm ținuta sa academică precum și nivelul științific ridicat al studiilor găzduite între copertile sale. Numărul viitor, II (2001), anunță, de asemenea, titluri de mare interes, în primul rând o analiză a bibliografiei românești din domeniu, din ultimii ani.

DAN FLOAREȘ